

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Prolegomena in logicam - Cod. Ettenheim-Münster 276

[S.l.], [17. Jahrh.]

Caput 2dum

[urn:nbn:de:bsz:31-129925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129925)

In Caput 2um de genere.

Quo praestat in hoc capite Porphyrius, in prima parte proponit uariam acceptionem generis, in 2da definit gen^{us} proprie dictu, et docet differre a cate^{goriis} & unilib^{is}.

ordinem
fuerendi.

Quaestio prima

De definitione generis.

Art. primus.

Utrum definitiones generis sint essentialia.

Prima generis definitio est genus est id sub quo pos^{it} sunt spes, ita gen^{us} est id quod predicat^{ur} de pluribus spe^{rum} differenti^{bus}.

h^{ic} q^uis p^{ro}bat.
o^{mn}is 2da n^{on}

Circa priorem dicendum est, cum dicitur hic q^{uod} ant^{ea} d^{icitur} e^{ss}e datat^{ur} p^{ro} aliquid essentiali, p^{ro}bat^{ur} q^{uod} idem uidet^{ur} quo ad sensu, habere sub se spes, et posse negare pluribus spe^{rum} differenti^{bus}. sed hoc est d^{icitur} essentiali generi, q^{uod} et illud p^{ro}bat^{ur} n^{on} q^{uod} sicut dicitur pater est qui fit filiu^m, illi q^{uod} pater fit ille q^{uod} refert^{ur} ad filiu^m, sic dicitur gen^{us} habere spes, illi q^{uod} q^{uod} gen^{us} posse referri et aptu^m e^{ss}e ad spes.

omⁿis 1°.
p^{ro}bat^{ur}.

g^{lo}ss^a ab
ex^{em}p^{lo}.

Circa 2da sunt duae opes, prima est eoz applicatio^{nis} e^{ss}e essentiali, sic Scot^{us} apud Toletu^m q^{uod} 2. Caicta^{nis} apud Corbes. 2da est Alberti apud Toletu^m et e^{ss}e lo. c. asserentiu^m n^{on} e^{ss}e essentiali, haec postea riva uidet^{ur} p^{ro}batibilior, primi, quia fit p^{ro} p^{ro}dicem qua est p^{ro} prietas unitis n^{on} e^{ss}e e^{ss}e, definit enim e^{ss}e id quod p^{ro} dicari de pluribus. p^{ro}bat^{ur} in quid. 2da illud e^{ss}e essentiali quod definit^{ur} p^{ro} sum unitatum

omⁿis 2°.
q^{uod} 1°.

o^{mn}is 2°.
et melior.

p^{ro}bat^{ur} 1°.

ob. 1°.

q. 1. 2. *Ue in his definitis quibus ponatur aliquid loco generis.*

¶

genus definitum & sunt correlatiuum id est per quod
essentialiter definitum & illud definitum essentialiter
quod definitum & correlatiuum, si definitum & essentialiter
aliam respectum, conceditur, si per accidentalitatem, negatur
autem non definitum nisi per accidentalitatem, nimirum per
proprietatem, quae consequitur ad essentialitatem. Dicendum

¶

ergo cum solent contra Aristoteli in eodem, genus et
essentialiter posse definirum nam si dicas genus esse utrumque, quod
potest essentialiter, ut ponitur mathematicis, inter multis, sed non

¶

essentialiter definitione. Obi. Aristoteli primo, genus comprehendit
habet omnia propria, sed adhaec non datur genus unius
cum, quod genus non potest definirum, cum definitio fiat per genus
uniuscum, & dicitur xx. nam ad propria nihil datur
uniuscum realiter, et primo intentionaliter, conceditur

¶

essentialiter et ideo intentionaliter negatur. Obi. 2do, genus
superius non potest definirum & superioris generis, sed genus est summum
genus, comprehendit enim omnia genera quod non potest definirum,
reponderet respondendo. n. quia unum est aliter genus, ad eam
per quod genus accidentali definitione continetur sub se omnia
genera non essentialiter, cum autem ipsum genus essentialiter
sit sub unum tanquam sub suo genere, essentialiter per illud
definitum.

¶

¶

¶

¶

¶

Dicendum in priori definitione poni loco generis haec
verba, sub quo ponuntur, sine quibus idem est, quod potest
pluribus: n. dicitur in 2da uero haec uerba, quod potest
uari de pluribus: probatur, quia si haec uerba desint

¶

U: in definitis quibus ponatur aliquo loco generis. 55.

accipiant, signant gradum genericum, at vero Porphyrius, siy eas seorsim accipit, quod posuit illa loco generis, ubi -m. quia assignando differat generis et individui,

sicut genus differre ab individuo, quod genus dicitur

genus differre ab individuo.

de pluribus. individuum de uno, quod haec verba seorsim accipit, item dicit quod genus conveniat in alijs ubi,

quod conveniat in alijs ubi.

bus, in eo quod dicitur de pluribus. quod dicendo quod ita conveniat, ut sit gradus genericus, et ubi ubi ex multis generis nam ibi dicitur genus est de pluribus: et spe

differentiis id enim distinguit gradus genericus et dif-

ferentia. Res, si haec verba, sub quo ponuntur, et quod de pluribus. predicatur, ponunt loco generis, tunc haec verba

(spe) spe differentiis, erunt differre, sed non sunt

quod pluribus -m. quia non potest predicari, neque enim individuum

genus. Et spes vel genus est spe differentiis, sicut di-

versus hoc est nullus et negatio -m. ad speciem et a

potest predicari solitari et sumpta, et attenda latinitate

concedit, non potest predicari si coniungatur in aliqua par-

ticulari connotativa, vel aliqua simili, negati, et ita in hac definitione potest predicari si coniungatur predicato generis.

Not: Eius

Quid definiatur in definitione generis.

Solum hic respondetur quod supra de unitate, in cuius mi-

nimum definitio magis substrata, ut quod, genericitate vero

ut quod, sine vel eate, definitio, sed ulterius hic quasi

potest, an reges, prius, entia rati, et entia incomple-

ta possint esse genera, dicendum primo in locis q. 2.

Ant: primo Caietani c. de se, privatum et negati

27

Orn 10

Q. 1. 1. 3. Quid finiat in fine generis.

pbay

n̄ potest esse genera, pbay primo ex forte de par-
tib: actin e3 ubi dicit, privatio, qua privatio,
nulla e3 diffra, pbay ratione, quia n̄ pot fieri ut
sit spes eius, quod non e3, diffra, enim et consti-
tuere p̄ coniunctionem in genere spem, nihil au-
tem coniungi pot̄ eū eo, quod nihil e3, atq; ita cū
privatio et negatio n̄ hnt spes, n̄ poterunt esse genera.

Ob. 10.

Ob. primo negatio p̄dicat de negatione et privatione
ut aliquid esse, sed n̄ ut privari, vel auferri, diffra
vel spes, q̄ ut gen̄ p̄ negem p̄dicari ut gen̄ in
proprie dictu et analogie tale. Ob. 2do negatio

Ob. 2o.

equi essentialit̄ differt a negatione hois, q̄ si inf-
ferunt, in aliquo conveniant, quod sit gen̄ et hinc
e3, quod negatio dividat̄ in negatione et privatio,
nem, hoc vero in plures negas et privas, nihil
autem dividit̄ nisi quod unū e3, et multa, q̄ ne-
gatio habet spes p̄ negando neges differe

Ob. 3o.

essentialit̄, nullas enim hnt essentialit̄, queres q̄
quomodo differant, q̄ n̄ differre p̄ aliquo intrinsicū
sed tantu p̄ subiecta a quib: extrinsece termin-
antur, q̄, huc negatio n̄ hois, differt ab hac n̄
equis, n̄ p̄ aliquo intrinsicū sed tantu p̄ extri-
sece, q̄ videlicet illa terminat̄ ad equū, altera
ad hoc, unde concedi pot̄ neges et privas impro-
prie diu genera, q̄ contra hnt extrinsece p̄ illud
quod negant. dicendum 2do eas ratis p̄prie e3 gen̄

Em. 10.
pbay

hg pbay, quia sit aliquid esse plurib: p̄prie ratis
et sit negatio et privatio ut sunt eadem ratis p̄t
esse p̄prie, dicta genera, et spes, nec obstat quod

Antes lo. c. dicat primati one n' e' g'ng, q' id
 tantu' sigit' de prime ut primatiu' e' n' ut ens
 r'alis. Dicendu' q'is ens incompletu' n' e' quidem
 geny q' dicamentale e' e' tra' genus. P'ite prima pars
 p'bay q' ut aliquid sit genus q' dicamentale e' e'
 ens completu' hoc enim s'olu' ponit' q' se in p'itib' p'by
 e' da pars quia ab ente incompleto p't abstrahi ali'
 quid e'oe plurib': spe differentib' ut patet in partib' p'by.
 Sicis r'ay pes est genus ad pedes hois et ad pedem
 equi vel forma r'epu' a'rae humanae et equinae.

2m. 30.
 3m. 10.
 20.

Quaestio 2da.

Quomodo se habeat genus ad spes.

Sol: primus.

Primum genus praedicat de spe differentio:

Quoniam in definitione generis facta e' mentio spei,
 explicandu' est quomodo genus se habeat ad spes,
 quoniam uno primo utrum possit predicari de spe dif-
 ferentib': prima ratio e' affirmativa colligit' ex de-
 f'one generis. nota hic ad hoc, ut aliquid differat
 spe, duo requiri, et sufficere, primo ut habeat di-
 versas definitiones: 2do ut duo illa quae dicunt' dif-
 ferre spe, sint sub eodem genere, patet ex sol' 1o
 nota: q' 2 q' ubi ait neq'pe est e'iq' in eodem gen-
 nere e' quae spe diversa sunt, hinc facile solunt'
 argu', primu' e' genus praedicat' etiam de plurib':
 differentib' genere; na' subta' d' q' corporeo et in-
 corporeo q' genera sunt n' spes q' male ponuntur

conclusio 1a.
 Not:
 10.
 20.
 ob. 1a.

25. A. 1. De geny p dicitur & spe differentib.

R. haec verba differentib: spe p dicto antea: ge-
ny p dicitur & plurib: generib: ut genera sunt ni-
gatim sunt spes concedit, quia iam vidimus ex p-
te illa esse diversas spei, quae sunt diversas diffra-
sub eodem genere. Ob: Et o geny p dicitur etiam

Ob. 2o & differentib: numero, subia enim dicitur Socrate et
Platone, qui solo numero differunt, qd geny n' tantu
p dicitur & spe differentib: qd dicto antea: geny p

R. dicitur & numero differentib: ita ut p hoc disti-
guat ab alijs unitib, negat, ita ut n' distinguat
concedit, in definitione autem generis illa p dicitio
posita, e p quaz differt ab alijs unitib: qd dicitur

Imo 2o dicitur geny p dicitur de spe differentib: ut totu quoddam
potentiale, n' autem ut totu integrale, vel entia
totu p dicitur qd. ale, totum autem potentiale e, quod sub se plura
pt complecti, quae in actu n' ht, igitur geny in actu
et rdm se n' habeat diffra inferiores, sed potentia

potu integrale potentiale, totu integrale e quod plura in se com-
plectit tanquam partes integrantes, sicut duo com-
potu entia qd plectit manus, pedes & totu entiale e, quod e tota
entia cuius alicuius rei, sicut spes in individuo

Ob: patet qd confio, quia geny continet sub se spes n' alia
sed potentia tantu. Obes geny e pars spei ad
partem de toto n' e p dicitio legitima, quis em

R. dixerit hoc e caput qd genus n' dicitur de spe ut
totu & dicto p. genus est pars spei si ptem
confideremus ut totu integrale vel entiale con-
cedit, si spes consideret ut aliquid inferius negat

quia tunc genus predicatur ut totum potentiale
per facilius tantummodo quod pars non predicatur quidem alia respectu.
De toto in abstracto, predicatur tamen in concreto, dicitur
enim hominem esse capitatum licet non dicamus esse
capitatum.

Art: 2dus.

An genus predicetur in quid.

Nota predicari in quid simpliciter posse sumi pro
definitione rei, sic sumit totus primo topi: c. 4.
et 2do posteriorum t. 3. 2do accipit pro eo quod est 2o.
est predicatum entiale alicui, et quod est pars de-
finitionis, sic accipit totus t. 5. ibidem et 2do postu-
t. 21. 3tio accipit pro ea predicatione, in qua ali-
quid predicatur pro modo se stantis et existetis,
instar alicuius subiecti, hoc enim respectu individua-
rum, color respectu specierum tunc modo signati abso-
lutus, non in existentem dicendum primo. genus non predi-
catur in quid etiam primam acceptionem, quia non est tota
definitio speciei. dicendum 2do genus in 2da acceptione predi-
catur quidem in quid, cum sit predicatum entiale, sed
tamen porphyrius non in hoc signatu accipit predicari in quid,
probat, quia predicari in quod etiam porphyrius tantum con-
uenit generi et speciei, hanc autem acceptionem etiam con-
gruit differre, cum et illa entialiter predicatur, dicitur
3tio in 3a acceptione, solum genus et species predicantur
tamen in quid, quia haec sola predicantur pro modo se stan-
tis, rationale enim et ceterae differre ut et audivi-
lia predicantur pro modo quasi adiacentis. Ob. pro

Predicari in quod
simpliciter, ut sumi

2o.

3o

Art 1o

Art 2o

Art 3o

Art 4o

Art 5o

Q. 7. A. 7. Ut quod possit predicari in se in abstracto.

diffra ideo dicitur non predicari in quibus, quia predicatur per modum forme, sed geny etiam predicat per modum forme ut dicitur Antes 7 meta: c. 167 est in forma quod per se cum spes subiciat generi per se dicitur

R.

N. nam diffra non ideo dicitur non predicari in quibus, quia predicat ut forma, sed quia predicat ut forma per se in hoc modo per se stantis, sed quasi adiacentis, ob

Ob. 2.

eo Antes 7 meta: t. 48 et c. 7 subia t. 7. ubi dicitur genus et speciem figurare quate aliqd, et altem ideo dicere geny et speciem figurare quate aliqd, quia non sunt sicut individua subiecta, sed indigent aliquo per quod existant a parte rei, interim, quod ad modum signandi figurant per se stare, quod in diffra proprio et

R.

evidente non fit, haec enim figurant quasi in existere

Ob. 3.

etiam diffra predicari in quibus Antes top. 4. et Antem in hoc et finitoy lovis auigere hanc vocem

R.

Quid? genericis per se completit quate quod et simpli- cur quod, nos autem hic dicitur predicari in quibus simpli- cur.

Ant: 3. huius

Utrum geny possit predicari de se in abstracto.

abstracta
cia.
physica
metaph.

Respondetur ex Suarezio d. 6. p. 20 r. i. abstracta et duplicia physica, et metapha, physica sunt ut albedo, color, metapha ut humanitas coloris, tas et igitur sensy articuli et utrum possit dici humanitas et alitibus Scoty apud Suarezium l. c. r. e. gat, solo vero q. 3. utrum art. 2. affirmat. Opie.

Quo lo.

In primo in Suarezio l. c. et Forke: c. 5 meta.

c. 28. q. 13. §. 2. Propositiones qd. p. dicatq. geny de spe
in abstracto posse habere duplice sensu. primus qd. hu-
manitas s. rationalitas, id e. e. ratio q. constituit illu
gradm genericu, quem constituit ailitas. sed id e. hu-
manitas includit intra suam entitatem, entitatq. aili-
tatis. dicendu. qd. ailitas n. pt. p. dicari de humanitate
in primo sensu. p. bar. qd. alias humanitas posset dici
qng. qd. quod e. ratio alienius generis, posset dici
qng. ¶ dicendu. qd. ailitas in 2do sensu pt. p. dicari
de humanitate p. bar. qd. humanitas includit in sua entia
n. tantu. rationalitate, sed aliqd. p. fereat, qd. autem
illud e. nisi quod sit. coe. cum brutis s. ailitas
at. quando aliqd. in sua entitate includit aliud, illud
nichilum pt. p. dicari de includente, eo modo quo in-
cludit, qd. si includit in abstracto p. erit p. dicari
in abstracto. dicendu. qd. abstracta p. hysa. pnt.
p. dicari d. suis inferiorib. d. quod n. e. d. ubi n. ubi,
hoc est abedo.

Contra tertiam rationem ubi: primo geny d. signa,
ei p. motu totius, sed abstracta generis signant
p. motu partium, qd. n. pnt. in abstracto p. dicari p.
2do m. abstracta generis signant p. motu partium
respe. sui. & contrahi ut ailitas respe. ailitis con-
cedit, respe. inferioris v. q. humanitatis negat, nam
tunc sit. se. ut totu. uniu. ¶ 2do abstracta dif-
ferentiam n. pnt. se. differre, qd. nec abstracta gene-
ra pnt. se. genera p. negando consequat, qd.
abstracta differant p. dicant, in quate quid. genera in
qd. simplicitate, inter q. duo hoc discriminis e. quod

plex sensu
p. quod quis
p.
2dy.
Sim 2o
p. bar.
Sim 3o
p. bar.
Sim 4to
Ob 1o.
p.
Ob 2o.
p.

27. 24. Ut: geny possit conservari in una specie.

dicimus alii
p'nt quare
id. et q' p'm
f'ias.

ad interrogem in questione qualis est xi p' ad...
iectum logicum, ut est talis, ut ralis x' f'is
qa si quæraz qualis e' h'uitas, dicat' autem e'
rabilitas tunc e' in q'd quod e' contra ratem d'f'
trae ob. ultimo quod abstrahit ab aliquo n'gt'
de illo p' d'icari, p'nt ab illo abstrahit, sed abstra
generis abstrahant ab arbitris p'ei q' e' cu' in
stinctione quod abstrahit n'gt' p' d'icari si n' m'la
datur in altero abstracto, comedi' q' d'ias negat'
tuntur enim n' abstrahit ab arbitrate eaz au' p'nt
do r' d'ia entitatem.

ob. ult.

R.

Ant: 419.

Utrum geny possit conservari in una spe.

3 p'los sen' q'
h'uit' art' h'uit'
10.

Albertus 1. 2. p' d'ic' e' b. putat genus n' posse
conservari in una spe, alij vero affirmant. nota
p'prie sensu huius art' e' posse p'imo utrum ge
nus possit conservari in una spe r' d'ia f'cti et
signatu' mat' ita ut existate solo h'ore pos
sit dici existere totaz realem entiaz art'is.
2. de utrum fortitur generis seu unitas possit
e' in una spe. 3. de utrum geny habeat in una spe
totaz suaz p'fectionem quod idem e' ac utrum una
spe sit p'fectior altera, r'az si sit, tunc geny n' habe
bit oem p'fectione possit h'ilem existate do tantu' in una
spe, sed debet habere plures spes, aut enim existate
in bruto i carebit p'fectione r'ationalitatis q' d' in h'ae
Quoniam p'imo in p'ose: geny p' conservari in p'imo
sensu in una spe, q' n' si tota entia generis

2.
3.

2. 10.

Est in unaquaque spe n̄ possemg ab una spe abstrahere entitatem generis tanquam unam in multis quod erit tota in unaquaque spe consequenter in unaquaque poterit conservari quoad entitatem. dicendum est quod genus modo n̄ potest conservari in una spe probatur quia fortitudo generis est tantum in illis et n̄ in ipsis inferioribus: quod n̄ potest conservari in una spe aliis species est genus habet enim fortitudinem generis. dicendum est quod genus modo n̄ potest conservari in una spe quia n̄ habet omnem perfectionem in una spe in una infra sit perfectior alia, posset tamen ob hoc. Aristoteles 4 top. c. 3. et 3 meta. t. 10 ubi dicit impossibile est genus abstrahi a specie et sensu est nullam naturam posse esse genericam nisi sint possibile plures species, non autem negat Aristoteles quin natura substrata generis possit inveniri in una spe.

in affle
Om 20
in regle.

Om 40
in regle.
Ob.

92.

Questio 3ta.
Quomodo se habet genus ad diffinitio.

Articulus primus.

Utrum genus continet diffinitio actum.

Notandum hic primo quod sit continere actu seu potentate. Secundo quod sit continere actu confuso et actu distincto, continere actu est quando aliquid continet rem aliquam, ita ut illa res semper necessario determinata sit per illud quod dicitur ita continere, sic tunc actu continet rationale, quia de facto determinatur per rationale continere potentia seu potestate est quando res ex se indeterminata est potest tamen

Not: 30.
continere a
actu 40.
continere po
tia seu pot
estate 40.

Q. 3. A. 1. Ut: quod continet diffinitio actu

continere actu
in dicto 2.

determinari p illud quod dicitur potentia conti-
nere continere actu distincto e. quando res q
continet e realit distincta, et quasi tantu extra
seu coniuncta rei sic vas continet aqua actu
distincto, qa aqua tantu coniuncta e quasi et

continere actu
confuso qd.

sunt res realit extra se. continere actu confuso
e quando illud quod continet, n e diversa res seu
tantu ratione nostra distinguit, sic imago q
finet colores, quia imago nihil e aliud quaz
loc redactus in certaz figuras. dicenda primi

Em. 10.

geny continere diffinitio quomodo uny tanqz q
baty ex defitione generis, quod enim pt determi-
nari p aliquid, dicitur illud continere. ito ex p

20.

te primo p. 1. ubi unik uocat totu
totum autem aliq comprehendit, sed geny n
comprehendit sub se nisi diffinitio qd. dicenda

Em. 2.

geny ut geny, n continet diffinitio actu, sed tantu
poteste, quia ait qd. ex se indeterminate e
ad diffinitio hanc uel bruti qd actu n est deter-
minata consequently actu n continet diffinitio.

Em. 3.

dicenda qd. geny n continet diffinitio actu disti-
cto sed tantu confuso p bar qa geny et diffinitio tan-
tu distinguntur ratione et matry, sunt tantu una

ob.

res qd geny n pt diffinitio continere actu distincto
ob: contra ratioz consione, si geny poteste continet
diffinitio qd aliquando continebit qa potentia uny
naty ad actu, sed nihil uidey ee p quod geny
quateny genus e, possit reduci in actu ut vly

contineat diffraas & sufficere quod redigat ad alia R.
p. illoru et quod math. diffundat et coniungat
orb. diffraas.

Ant: Ultimus.

Utrum gen. p. dicitur de diffraas.

Dicendum primo genus p. dicitur de diffraas math. sumptis,
et in sensu identico pbat qd gen. p. dicitur de spe
sed diffraas math. sunt spes qd p. dicitur gen. de dif-
fris math. sumptis dicendum eto gen. n. p. dicitur
in diffraas fontis sumptis pbat primo. Ex Ant.
sexto top. c. 2. ubi ait nam n. d. diffraa, sed de qui-
bus diffraa, genus uidet p. dicitur, et ibidem co-
nam si singulis diffraas attribueret gen. certe multa
aitia spei attribueret, quandoquid de diffraa spei
attribuunt et 4 topi: eto neq. uidet diffraa parti-
cipare gen. pbat eto ratione quia quod p. dicitur
de alio fontis sumpto, et includit in illo fontis sumpto
sed gen. n. includit in diffraas fontis sumptas, ut
oe contrahens sit extra centiam illij quod contra-
bit. Ob: primo si in ista p. pone rationale & ait,
ait n. p. dicitur de rationali fontis sumpto, tunc
ait erit accidens rationali, quod uidet absurdum
pbat m. qd oe accidens pt adesse et abesse sine sub-
iunctione, at ait n. pt abesse sine rationalis unyxi-
one. & negans m. ad stem qd accidens pt abesse realit.
semper negat pt abesse ita ut fontis coniungendo una
exclusio alteri, conueno, nam quo modo p. p. dicitur & auide-
talis, eo etiam modo p. dicitur illij & accidens si enim
in p. pone accidentali inter predicatu et subu. interueniat
realis distinctio, poterit accidens realit. abesse, sed

Em 10
pbat.

Em 20
pbat.

Ob. 10.

R.